

ด่วนที่สุด

ที่ กค 0310/ 11936

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 8615
วันที่ 13 ๑๐ ๕๒ เวลา 10.10 น.

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 10400

13 ตุลาคม 2552

เรื่อง ราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ร้องเรียนเกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดินในเขตพระราชอุทยาน
กำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. 2479

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ 13 ต.ค. 2552

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว15345 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2552

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้กระทรวงการคลังพิจารณา กรณีกระทรวงมหาดไทยได้นำเสนอ
เรื่อง ราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ร้องเรียนเกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดินในเขตพระราชอุทยาน
กำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอปากน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. 2479
เพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีในวันที่ 15 กันยายน 2552
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังขอเรียนว่า

1. การบุกรุกที่ดินของรัฐเกิดจากสภาพปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ
ประกอบกับจำนวนพลเมืองของประเทศมีเพิ่มขึ้น ในขณะที่ที่ดินมีจำกัดทำให้ราษฎรบุกรุกที่ดินของรัฐ
เพื่ออยู่อาศัยและทำกินมากขึ้น ปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ที่ดินที่จะนำมาใช้ประโยชน์
เพื่อรัฐน้อยลง และราษฎรที่ถือครองที่ดินของรัฐ โดยอ้างว่ามีสิทธิดีกว่ารัฐ ส่วนมากจะเป็นเกษตรกร
และมีรายได้น้อยไม่สามารถนำคดีสู่ศาลเพื่อพิจารณาให้ความเป็นธรรมได้ รัฐจึงหาแนวทางแก้ไขปัญหา
ในทางบริหาร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมอย่างทั่วถึง โดยการตรวจสอบการครอบครองที่ดินของราษฎร
ผู้ครอบครองที่ดินของรัฐหรือการพิสูจน์สิทธิซึ่งเป็นวิธีประนีประนอมประสานประโยชน์ระหว่างกัน
จึงนำมาสู่การกำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ.2535
ขึ้นเป็นนโยบายรัฐบาล ซึ่งปัจจุบันได้รับการปรับปรุงเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไข
ปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ.2545 โดยหลักการหากผลการพิสูจน์สิทธิปรากฏว่าราษฎรมีสิทธิดีกว่ารัฐ
รัฐก็จะออกเอกสารสิทธิให้ต่อไป แต่หากรัฐมีสิทธิดีกว่าราษฎรก็จะจัดที่ดินในส่วนที่รัฐยังไม่ได้ใช้ประโยชน์
ให้ราษฎรผู้บุกรุกได้เช่าทำกินหรืออยู่อาศัยอันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้ต่อไป ในส่วนของ
ที่ราชพัสดุการพิสูจน์สิทธิจะเป็นการดำเนินการ ในที่ดินที่ได้มาจากการสงวนหวงห้ามตาม
พระราชบัญญัติหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ.2478 เป็นหลัก

เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามที่ดินที่ออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว มีวัตถุประสงค์หวงห้ามที่ดินที่รกร้างว่างเปล่า ดังนั้น หากบริเวณใดภายในเขตพระราชกฤษฎีกามีประชาชนอาศัยอยู่ก่อนแล้ว จึงไม่มีผลตามพระราชกฤษฎีกา อันเป็นบทสันนิษฐานนำมาสู่กระบวนการพิสูจน์สิทธิดังกล่าว

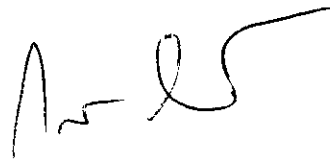
มาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เรื่อง ก.วพิสูจน์สิทธิการครอบครองของบุคคลในที่ดินของรัฐ เป็นมาตรฐานเดียวกันที่ใช้ปฏิบัติในที่ดินของรัฐที่มีปัญหาการบุกรุกในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ แม้ต่อมาได้มีข้อเรียกร้องของกลุ่มแผ่นดินของเราจนกระทั่งได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2550 ก็ได้เปลี่ยนแปลงหลักการเดิมแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงได้เพิ่มมาตรการบางประการ เพื่อเร่งรัดให้การดำเนินการของฝ่ายรัฐรวดเร็วขึ้น สำหรับข้อเรียกร้องของกลุ่มแผ่นดินของเราในครั้งใหม่นี้เห็นว่า เป็นข้อเสนอเพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มของตนแต่เพียงฝ่ายเดียว หากรับข้อเสนอนำมาปฏิบัติอาจนำไปสู่การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมของรัฐได้ ดังที่ที่ประชุมของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กบร.) ได้มีมติไว้ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2551 อย่างไรก็ดี หากมีการยกเลิกมาตรการตามหลักเกณฑ์การพิสูจน์สิทธิ ของ กบร. ในพื้นที่ดังกล่าวจริง กรมธนารักษ์หน่วยงานผู้มีอำนาจแทนกระทรวงการคลังผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ ตามข้อ 11 ของกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2545 ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ก็ต้องดำเนินการใดๆ เพื่อปกป้องคุ้มครองทรัพย์สินของแผ่นดินตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจไว้ท้ายสุดกระบวนการแก้ไขปัญหในพื้นที่ดังกล่าวก็จะถูกนำไปสู่ศาลยุติธรรม เพื่อพิจารณาพิพากษาชี้ขาดเช่นการปฏิบัติที่ผ่านมาจะมิมีมาตรการแก้ไขปัญหโดยวิธีประนีประนอมประสานประโยชน์ระหว่างกันตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2545 ดังกล่าว จึงไม่เห็นด้วยกับความเห็นของกระทรวงมหาดไทยที่ขอให้แก้ไขมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2550 ตามข้อเสนอของกลุ่มแผ่นดินของเรา

2. โดยหลักของการพิจารณาถอนการหวงห้ามที่ดินของรัฐจะดำเนินการก็ต่อเมื่อรัฐหมดความจำเป็นที่จะสงวนที่ดินนั้นไว้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการหวงห้ามต่อไป หรือรัฐมีความประสงค์จะนำที่ดินไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นตามภารกิจของหน่วยงานที่ผิดไปจากวัตถุประสงค์การหวงห้าม การที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์ในเขตหวงห้ามของรัฐและเรียกร้องขอยกเอกสารสิทธิแล้วจะยกมาเป็นเหตุแห่งการพิจารณาถอนการหวงห้ามที่ดินตามข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย จะไม่เป็นไปตามหลักการจัดการที่ดินของรัฐที่ถูกวางหลักปฏัตติดังกล่าวไว้ เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของการหวงห้ามที่ดินตามพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามที่ดินดังกล่าวแล้วเป็นการหวงห้ามสำหรับไว้ใช้ในราชการทหาร ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา หากจะมีการพิจารณาในแนวทางการถอนการหวงห้ามที่ดินราชพัสดุดังกล่าว ก็ควรให้กระทรวงกลาโหมพิจารณาเหตุผลความจำเป็นว่าสมควรจะดำเนินการหรือไม่ โดยพิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ของทางราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการหวงห้ามที่ดินเป็นหลัก

แต่อย่างไรก็ตามหากแก้ไขปัญหากรณีราษฎรครอบครองและต้องการออกเอกสารสิทธิในที่ดินราชพัสดุดังกล่าว โดยพิจารณาถอนการหวงห้ามเป็นการเฉพาะแปลงจะมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่ราชพัสดุในภาพรวม เนื่องจากมีที่ราชพัสดุที่ได้มาโดยพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามที่ดินไว้ใช้ประโยชน์ในราชการและมีปัญหาเช่นเดียวกับที่ราชพัสดุดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก หากแก้ไขปัญหาโดยการถอนการหวงห้ามในที่ดินแปลงนี้ได้ รัฐก็ไม่มีเหตุที่จะไม่ดำเนินการตามข้อเรียกร้องในที่ราชพัสดุแปลงอื่นที่มีปัญหาเช่นเดียวกัน จึงไม่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าวตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกรณ์ จาติกวณิช)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมธนารักษ์

สำนักบริหารจัดการฐานข้อมูลที่ราชพัสดุ

โทร. 0 2298 6441

โทรสาร 0 2298 5484